

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. De Romana Ecclesia particulari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

habuit, & exhorruit, quod à Romano Pontifice damnata essent. Ergo signum est, Ecclesiam totam sentire; Pontificem Romanum in eiusmodi rebus errare non posse. Vide Prosperum in extremo libro contra Collatorem, & Petrum Diaconum in libro de Incarnatione, & gratia Christi, ad Fulgentium.

CAPVT IV.

De Romana Ecclesia particulari.

SECUNDA propositio. *Non solum Pontifex Romanus non potest errare in fide; sed neque Romana particularis Ecclesia.* Est autem obseruandum hoc loco, & in alio sensu accipi debere firmitatem Ecclesie Romanæ in fide, & in alio firmitatem Pontificis: nam Pontifex non potest errare errore iudiciali; id est, dum iudicat, & definit quæstionem fidei: At Ecclesia Romana; id est, populus & clerus Romanus, non potest errare errore personali, ita ut omnes omnino errent, & nulli sint in Romana Ecclesia fideles, & Pontifici adhaerentes. Tametsi enim vnusquisque seorsim errare potest, tamen id fieri non potest, ut omnes errent simul, & tota Romana Ecclesia apostatica efficiatur.

Obseruandum est præterea, Ecclesiam Romanam non posse errare modo explicato, adhuc dupliciter posse intelligi: Vno modo, ut non possit errare, persistente Romæ Apostolica sede, secus autem si sedes auferretur: Altero modo, ut simpliciter non possit errare, vel deficere; quia nec sedes Apostolica possit vnquam Roma aliò transferri. Et quidem secundum priorem sensum propositio nostra est verissima. Nam auctores citati, ut Lucius & Felix Papæ & Martyres; Agatho & Nicolaus Papæ & Confessores; item Cyrillus & Rufinus non solum Pontificem, sed etiam Ecclesiam Romanam asseruerunt non posse errare.

Præterea S. CYPRIANVS li. I. epist. 3. *Navigare audent, inquit, ad Petri cathedram, & Ecclesiam principalem, & si nec cogitare eos esse Romanos, ad quos perfidia habere non potest*

accessum. S. HIERONYMVS lib. 3. Apologia contra Rufinum: Scito, inquit, Romanam fidem Apostolica Voce laudatam, eiusmodi prestigias recipere: etiamsi Angelus aliter enunciet quàm semel predicatum est, Pauli auctoritate motam non posse mutari. S. GREGORIUS NAZIANZENSIS in carmine de vita sua, ante medium: *Vetus*, inquit, *Roma* ab antiquis temporibus habet rectam fidem, & semper eam retinet, sicut decet Urbem, quæ toti orbi præsidet, semper de Deo rectam fidem habere.

Addo etiam duorum Pontificum testimonia, quæ etiam hæreticis contemnentur, tamen à Catholicis cum honore recipiendâ sunt. VNUM est MARTINI Papæ V. qui in Bullâ, quam edidit Concilio Constantiensi approbante, hæreticos haberi censuit eos, qui de Sacramentis, aut fidei articulis aliter sentiunt, quàm Romana Ecclesia sentiat. ALTERUM est SIXTI Papæ IV. qui primum per Synodum Complutensem, deinde etiam per se damnauit articulos Petri cuiusdam Onniensis. quorum articulorum vnus erat, Ecclesiam vrbis Romæ errare posse. Et quanquam hæc intelligi debere videtur præcipuè ratione Pontificis; tamen quia Ecclesia Romana non est solus Pontifex, sed Pontifex & populus, ideo cum dicunt Patres aut Pontifices, Romanam Ecclesiam non posse errare, dicere volunt, in Romana Ecclesia semper futurum Episcopum Catholicè docentem, & populum Catholicè sentientem.

At secundum posteriorem sensum, Ecclesiam Romanam non posse deficere, est quidem pia, & probabilissima sententia; non tamen ad eò certa, vt contraria dici possit hæretica, & manifestè erronea; vt rectè docet Ioannes Driedo lib. 4. cap. 3. de Ecclesiasticis dogmat. & Scripturis. Quod non est omnino de fide, à Romana Ecclesia non posse separari Apostolicam sedem, patet; quia neque Scriptura, neque traditio habet, sedem Apostolicam ita fixam esse Romæ, vt inde alterari non possit. Et omnia testimonia Pontificum & Patrum, qui dicunt, Romanam Ecclesiam non posse errare, possent exponi de Romana Ecclesia, donec in ea Apostolica sedes permaneret: non autem absolutè, & simpliciter.

Quod nihilominus tamen pia, & probabilissima sit sententia; non posse separari Petri cathedram à Roma, & proinde

de Romanam Ecclesiam absolutè non posse errare, nec deficere: probatur PRIMò ex eo, quòd tamdiu mansit Romæ sedes Apostolica non obstantibus infinitis persecutionibus, & occasionibus recedendi. Primùm enim fuit maxima occasio transferendi sedem Roma in alium locum temporibus Imperatorum Ethnicorum. Illi enim ægerrimè ferebant, quòd Romæ esset Apostolica sedes. & idcirco mox atque audiebant nouum Pontificem esse creatum, illum aut occidebant, aut in exilium deportabant. Hinc CYPRIANVS laudans Cornelij Papæ constantiam lib. 4. epist. 2. sic ait: *Quanta in ipso suscepto Episcopatu suo virtus? quantum robur animi, qualis firmitas fidei? sedisse intrepidum Roma in sacerdotali cathedra eo tempore, cum tyrannus infestus sacerdotibus Dei, fanda atq; infanda comminaretur; cum multò patientius, & tolerabilius audiret leuari aduersum se anulum principem, quàm constitui Romæ Dei sacerdotem.*

DEINDE rursus occasio fuit transferendæ sedis tempore Gothorum. nam in primis tempore Innocentij I. ALARICVS Romam cœpit, spoliavit, incendit; vt Hieronymus refert in epistola ad Priscilliam de obitu Marcellæ. Deinde tempore Leonis I. GENSERICVS rursus Romam cœpit, ac spoliavit, vt scribit Blondus lib. 2. decad. 1. quo tempore sine ullo habitatore ad aliquod spacium temporis Roma permansit. Rursus tempore Papæ Vigilij TOTILAS Romam penitus euerit, mœnibus magna ex parte deiectis, & domibus fere omnibus incensis; adeoque eam desolauit, vt nullus neque vir, neque mulier in ea remanserit, vt scribit idem Blondus lib. 6. decad. 1. Denique toto tempore Longobardorum Romani Pontifices in summis miseris fuerunt, vt ex multis B. Gregorij, epistolis perspicuum est. Nec tamen vnquam Romani Pontifices de mutando Episcopatu Romano cogitauerunt.

TERCIA occasio transferendæ sedis fuit tempore B. Bernardi, propter ipsorum ciuium Romanorum persecuotionem. Adeò enim per multos annos ciues Romani suos Pontifices vexauerunt, vt sæpissimè compellerentur Pontifices ab vrbe exulare; vt patet tum ex historicis, tum ex B. Bernardo in epist. 242. ad populum Romanum, & epist. 243. ad Conradum Imp.

h h h §

QVARTA

QUARTA occasio fuit, quando Romani Pontifices LXX. annos manserunt in Galliis. Cum enim ipsi cum curia procul à Roma degere decreuissent, cur, queso, non transtulerunt sedem? cur non mutauerunt Episcopatum Romanum cum Auenionensi? cum ergo tot occasionibus existerentibus transferendi sedem, tamen Romæ permanerit supra M. D. annos, valde probabile est, non posse villo modo transferri.

SECUNDO, hoc idem probari potest ex eo, quod Deus iussit Romæ figi Apostolicam Petri sedem; quæ autem iubet Deus, mutari ab hominibus non possunt. Id autem Deum iussisse testatur B. Marcellus Papa & Martyr in epistola ad Antiochenos; ubi dicit, Petrum, iubente Domino, Romam sedem suam ex Antiochia transtulisse. Testatur etiam B. Ambrosius in oratione de tradendis basilicis, ubi refert Christum omnino voluisse, ut Petrus Romæ moreretur. Et idcirco fugienti dixisse; venio Romam iterum crucifigi. Quod manifestum signum, Deum voluisse per mortem Petri Romæ firmari eius sedem. Quod etiam pertinet illud S. Leonis sermone primo, de natali Apostolorum Petri & Pauli, prope crucis Christi Romanis arcibus inferebas. quò te, diuini præordinationibus anteibant, & honor potestatis, & gloria professionis.

DICIT aliquis, ex hoc argumento videtur probari, de fide esse, quod sedes ex Roma transferri non possit: nam de fide est, præcepta diuina non posse ab hominibus immutari: si ergo Deus iussit, sedem Romæ constitui, de fide esse videtur non posse transferri aliò.

RESPONDEO, id non sequi; nam Marcellus, & Leo Pontifices non definiunt hanc rem tanquam de fide, sed narrant ut historiam. Non sunt autem de fide, Pontificum narrationes, sed solum decreta. Deinde quod ipsi aiunt, Domini iussu Petrum transtulisse sedem suam in urbem, potest dupliciter intelligi: Vno modo, quòd Dominus perspicuè Petro apparens hoc illi imperauerit; & tunc verè diuino præcepto diceretur, sedes Petri Romæ esse constituta: Alio modo, quòd Christus quidem id apertè non iusserit, sed dicatur iussisse, quia id Petrus fecit Deo inspirante; quomodo omnia decreta, & præcepta Ecclesiæ dici possent diuina, quæ tamen mutabilia sunt.

Accedit,

*Deus ipse iussit Romam
Apostolicam Petri sedem.*

Accedit, quod etiamsi constaret, Christum imperasse Petro, ut Romæ sedem collocaret, non tamen continuo sequeretur, iussisse ut eam immobiliter ibi collocaret. Quoniam ergo non constat, quomodo Christus iusserit Petro, ut Romæ sedem collocaret; ideo non est de fide, diuino & immutabili præcepto, Romæ sedem esse constitutam; sed tamen, ut diximus, est probabilissimum, & piè credendum. **NE QVE** obstat, quod tempore Antichristi Roma desolanda, & cremanda videatur, ut deducitur ex cap. 17. Apocalyp. Nam hoc non fiet nisi in fine mundi, & præterea tunc etiam summus Pontifex, Romanus Pontifex dicetur, & erit, licet Romæ non habitet; sicut accidit tempore Totilæ Regis Gothorum, ut supra diximus. Adde, quod Augustinus & alij multi non volunt in isto loco Apocalypsis per urbem cremandam intelligi Romam, sed multitudinem impiorum, quæ est ciuitas Diaboli.

CAPVT. V.

De decretis morum.

TERTIA propositio hæc esse potest. *Non solum in decretis fidei errare nõ potest summus Pontifex, sed neq; in præceptis morum, quæ toti Ecclesiæ præscribuntur; & quæ in rebus necessariis ad salutem, vel in iis, quæ per se bona, vel mala sunt, versantur.*

Dicimus **PRIMUM**, nõ posse errare Pontificem in iis præceptis, quæ toti Ecclesiæ præscribuntur; quia, ut supra diximus, in præceptis, & iudiciis particularibus, nõ est absurdum Pontificem errare. Addimus **SECUNDO**, quæ in rebus necessariis ad salutem, vel per se bonis, aut malis versantur; quia non est erroneum dicere, Pontificem in aliis legibus posse errare, nimirum superfluum legem condèdo, vel minus discretam, &c.

Ac ut rem totam exemplis declaremus; Non potest fieri ut Pontifex erret, præcipiendo aliquod vitium, ut vsuram, vel prohibendo virtutem, ut restitutionem: quia hæc sunt per se bona, vel mala, nec potest fieri ut erret præcipiendo aliquid contra salutem, ut Circumcisionem, vel Sabbatum; vel prohibendo

hibendo